

Ministerie van Economische Zaken
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Maasvlakteweg 991
3199 LZ Rotterdam

P.O. Box 77
3230 AB Brielle
The Netherlands

T +31 (0)181 799 000
F +31 (0)181 799 099
I www.gateterminal.com

Our ref. GT-CM-AIvE-L047
Subject / ref. Reactie Gate terminal BV op wetsontwerp Stroom

T direct +31 (0) 181 799000
F direct +31 (0) 181 799099
E direct office@gateterminal.com

Rotterdam 8 September 2014

Gate heeft kennisgenomen van het wetsontwerp Stroom en de begeleidende Memorie van Toelichting. Uitgangspunt van Stroom is dat er geen beleidsmatige wijzigingen voor LNG installaties worden doorgevoerd en dat de begrippen in lijn worden gebracht met het Europese begrippenkader dat wordt gebruikt in de richtlijn 2009/73 (hierna: richtlijn).

Na bestudering van het wetsontwerp concludeert Gate dat er toch beleidsmatige wijzigingen zijn doorgevoerd. Ook zijn (nog) niet alle begrippen in lijn gebracht met de richtlijn. Zo zijn er bepalingen die zowel in de richtlijn als in dit wetsvoorstel worden gedefinieerd (inhoudelijk op andere wijze), hetgeen tot verwarring kan leiden. Beter is in dat geval te kiezen voor een andere term. Verder wordt, veel vaker dan in de Gaswet, verwezen naar regels die bij of krachtens Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) of Ministeriële Regeling (MR) (kunnen) worden vastgesteld. Voor essentiële zaken is dit niet de geëigende weg en dit kan tot rechtsonzekerheid leiden (zie bijvoorbeeld artikel 3.2). Het opnemen van een deel van de Gaswet in andere documenten maakt een goede beoordeling van het onderhavige wetsvoorstel lastig, immers een deel van de tekst ontbreekt eenvoudigweg.

In het wetsvoorstel is in artikel 3.2 (aanwijzing netbeheerder) een belangrijke inhoudelijk wijziging doorgevoerd: de *eigenaar* van een LNG-installatie dient te worden aangewezen als LNG-beheerder. Deze aanpassing is niet alleen strijdig met het uitgangspunt van Stroom (geen beleidsmatige wijzigingen), maar leidt ook tot grote rechtsonzekerheid bij de eigenaar respectievelijk de LNG-beheerder. Daarnaast bevat het wetsvoorstel een onnodige nationale kop (artikel 2.2. (wijziging zeggenschap)) die de concurrentiepositie van Gate in Europa substantieel verslechterd, terwijl juist nu de mogelijkheid er is om dit weer in lijn te brengen met de rest van Europa. Ook leidt de nieuwe definitie van systeemgebruiker tot een voor Gate ongewenste situatie in artikel 5.16. Ten slotte gelieve tevens de wettelijke grondslag voor de aanvraag van een ontheffing in de nieuwe wet te handhaven.

Gate maakt hieronder per artikel haar nadere opmerkingen.

Definities (artikel 1.1)

LNG-beheerder: deze definitie is nieuw; de beheerder moet nu – in lijn met artikel 3.2 – tevens *eigenaar* van de LNG-installatie zijn. Deze definitie komt daarom niet overeen met het begrip LNG-systeembeheerder in de richtlijn. Zie verder de opmerkingen onder het kopje aanwijzing beheerder (artikel 3.2). In de tekst wordt overigens het begrip LNG-beheerder niet gebruikt (men spreekt steeds over 'beheerder van een LNG-installatie').

LNG-installatie: geadviseerd wordt de definitie LNG-installatie in lijn te brengen met de richtlijn. Dit betekent onder meer het volgende: "... het vloeibaar maken van gas, de invoer **of** de verlading, **en** de hervergassing van vloeibaar gas, met inbegrip van ...". Door het begrip in lijn te brengen met de richtlijn, wordt tevens het probleem met het begrip 'installatie' opgelost (zie hierna).

ondersteunende diensten: dit begrip komt niet overeen met het begrip in de richtlijn; zij definieert de diensten die nodig zijn voor de toegang en werking van uitsluitend een LNG-installatie of gasopslaginstallatie. Voor Gate leidt de toepassing van dit begrip overigens niet tot problemen, echter een begrip op twee verschillende wijzen definiëren, leidt tot verwarring.

installatie: dit begrip is specifiek gedefinieerd voor de systeembeheerder en niet voor een LNG-beheerder. Het begrip spreekt bijv. over: *is bestemd voor of ten dienste staat aan het verbruik of de productie van elektriciteit of gas*, en over: *wordt gebruikt of beheerd door een eindafnemer of een producent*. Een LNG-beheerder is noch een eindafnemer noch een producent. Gaat het over LNG, dan past het begrip installatie zoals gedefinieerd in dit wetsvoorstel daarbij niet. Zie bijvoorbeeld het gebruik van het begrip installatie in artikel 3.4 en in de definitie **aansluiting**. Door in de definitie aansluiting het begrip installatie te gebruiken, is een LNG-beheerder geen aangeslotene (meer), en dus ook geen **systeemgebruiker**. Zie ook onze opmerkingen hieronder bij artikel 3.4. en artikel 5.16.

Aanwijzing beheerder (artikel 3.2)

Artikel 9a Gaswet bepaalt dat degene aan wie een LNG-installatie *toebehoort* een beheerder aanwijst; de aanwijzing moet worden gemeld aan de Minister en geldt voor een periode van 10 jaar, zonder een nadere bevoegdheid van de Minister.

Het wetsvoorstel is voornemens de procedure te wijzigen. Conform artikel 3.2 wijst de Minister de *eigenaar* van de LNG-installatie als beheerder aan. Niet alleen wordt hier de procedure van aanwijzing gewijzigd, maar wordt ook uitdrukkelijk bepaald dat de *eigenaar* van de LNG-installatie de beheerder moet zijn. In de MvT is opgenomen dat het huidige artikel 9a Gaswet is gewijzigd om dit te stroomlijnen met de aanwijzing van systeembeheerders. De richtlijn maakt echter uitdrukkelijk onderscheid tussen de aanwijzing van een systeembeheerder enerzijds (artikel 10 van de richtlijn) en de aanwijzing van beheerder van opslag- en LNG-installaties anderzijds (artikel 12 van de richtlijn). Het is Gate niet duidelijk welke de inhoudelijke argumenten zijn die hebben geleid tot deze beleidsmatige wijziging en verzoekt de Minister dan ook, in lijn met het uitgangspunt van dit wetsvoorstel, het huidige artikel te handhaven en geen beleidsmatige wijzigingen door te voeren.

Verder is in artikel 3.2 de periode van 10 jaar komen te vervallen. In artikel 12 van de richtlijn staat dat de lidstaat een systeembeheerder aanwijst "... voor een termijn die door de lidstaten op grond van efficiëntie en economisch evenwicht wordt vastgesteld." In het wetsvoorstel wordt er voor gekozen dit over te laten aan een AMvB die *kan* worden opgesteld. Dit lijkt ons niet een juiste implementatie van artikel 12 van de richtlijn. Gate is van mening dat de rechtszekerheid met zich meebrengt dat de termijn in de wet wordt opgenomen (respectievelijk dat de aanwijzing geldt voor onbepaalde termijn).

Verder is bepaald dat een aanwijzing kan worden gewijzigd of ingetrokken; regels in dit kader *kunnen* vervolgens weer in een AMvB worden gesteld. Dit geeft veel onduidelijkheid en komt de rechtszekerheid niet ten goede. Kwalijker is echter de mogelijkheid van de Minister om de aanwijzing in te trekken. Als deze aanwijzing door de Minister wordt ingetrokken, zal dit grote gevolgen hebben voor de *eigenaar* van de LNG-installatie, die immers tevens de beheerder is. De consequenties zijn nu volstrekt onduidelijk, hetgeen voor Gate feitelijk onacceptabel is.

Op grond van artikel 3.2 lid 3 lijkt het er op dat de aanwijzing van de Minister wordt gedaan in de vorm van een beschikking is. Is dit juist en zo ja, is er dan bezwaar en beroep mogelijk?

Taken beheerder LNG-installatie en gasopslaginstallatie (artikel 3.4 respectievelijk artikel 2.2)

In artikel 3.4 lid 2b en lid 3 wordt het begrip **gebruiker** gekoppeld aan het begrip installatie waardoor niet de juiste personen worden aangeduid. In artikel 13 lid 1 sub b en sub d van de richtlijn wordt overigens gesproken over '**systeemgebruiker**' en '**systeem**'. Deze begrippen zijn in het wetsvoorstel beperkter gedefinieerd dan in de richtlijn.

Zo wordt onder het begrip 'systeem' in de richtlijn niet alleen transmissiesysteem of distributiesysteem verstaan, maar tevens LNG-installatie en/of opslaginstallatie. Ook hier faalt het wetsvoorstel om haar begrippen in lijn te brengen met het Europese begrippenkader.

Via artikel 3.4 lid 5 is artikel 2.2 van toepassing op een LNG-installatie (artikel 66° Gaswet). Dit artikel is opgenomen als nadere uitwerking van artikel 47 van de richtlijn (gelijke mededingingsvoorwaarden): een lidstaat mag maatregelen nemen die voor gelijke mededingingsvoorwaarden zorgen in Europa (een *gelijk* level playing field). Een dergelijke maatregel dient evenredig, niet discriminerend en transparant te zijn en mag uitsluitend worden toegepast na kennisgeving aan en goedkeuring van de Commissie (artikel 47 van de richtlijn). Op grond van de richtlijn kunnen verschillende marktorganisaties ontstaan, afhankelijk van de keuze van een lidstaat voor volledige ontvlechting of aanwijzing van een onafhankelijke systeem- of transmissiebeheerder. Daarom biedt artikel 47 van de richtlijn de lidstaten de mogelijkheid om maatregelen te nemen. Nederland heeft gekozen voor een brede "vangnetbepaling" in de vorm van een meldingsplicht gericht op het toetsen van de gevolgen van een wijziging in de zeggenschap in verband met de openbare veiligheid, de leveringszekerheid en de voorzieningszekerheid (publieke belangen). Op deze wijze kan de Minister invloed uitoefenen op ongewenste overnames. Gate heeft grote problemen met dit artikel omdat Nederland het enige land in Europa is die een dergelijke maatregel heeft opgenomen. Door dit te doen, plaatst Nederland Gate op een achterstand ten opzichte van haar concurrenten en creëert op deze wijze juist een *ongelijk* level playing field. Het investeringsklimaat wordt hiermee niet bevorderd. Tevens leidt het ontbreken van enig houvast ten aanzien van de beoordeling door de Minister tot veel onzekerheid bij de betrokken partijen. Gate doet derhalve een dringend beroep op de Minister de toepassing van artikel 2.2 op LNG-installatie te laten vervallen.

Tarieven LNG-installaties (artikel 3.5)

Het kopje van dit artikel dekt de lading niet; het gaat hier ook over de voorwaarden voor toegang tot de LNG-installaties. Conform dit artikel moeten ook de voorwaarden voor toegang tot LNG-installatie jaarlijks worden vastgesteld. Dit lijkt ons niet nodig: nadat de voorwaarden voor de eerst keer zijn vastgesteld, zullen ze daarna door ACM alleen opnieuw hoeven te worden vastgesteld na wijziging van die voorwaarden.

Toegang en voorwaarden en tarieven LNG-installatie (artikel 3.6)

Onduidelijk is wat wordt bedoeld met een 'verwant bedrijf'. In de Gaswet was deze term nog gedefinieerd, zo ook in de richtlijn (artikel 2 sub 22).

Weigering uitvoering LNG-activiteiten en gasopslagactiviteiten (artikel 3.8)

In artikel 3.8 lid 1 is op twee plaatsen een verwijzing naar ondersteunende diensten vervallen (in de aanhef en in sub b). Tevens wordt hier per abuis verwezen naar artikel 16 van de verordening 715/2009. Dit moet zijn artikel 17 van de verordening 715/2009.

Vertrouwelijk karakter (artikel 3.9)

In dit lid wordt gesproken over 'wettelijke taak'. Dit begrip is gedefinieerd en voorbehouden aan de systeembeheerder. Derhalve hier dit begrip laten vervallen (en bijvoorbeeld vervangen door het begrip 'taak').

Systeembeheerder gas (artikel 5.16)

Per 1 oktober 2014 kan een afnemer de netbeheerder van het landelijk gastransportnet verzoeken "... het gas dat door de afnemer wordt ingevoerd (...) te bewerken, te behandelen of te mengen teneinde te voldoen aan de afleverspecificaties, ..." (artikel 10a lid 1 sub p Gaswet). In de zin van de Gaswet is Gate afnemer en kan derhalve het hiervoor genoemde verzoek aan de netbeheerder van het landelijk gastransportnet richten. Op grond van artikel 5.16 is echter geen rol voor Gate meer voorzien in deze situaties, omdat Gate geen systeemgebruiker is; wel krijgen de klanten van Gate de mogelijkheid een dergelijk verzoek aan de netbeheerder van het landelijk gastransportnet te richten.

Vanuit Gate wordt gas ingevoerd in het landelijk gastransportnet, samengesteld uit samengevoegd hervergast LNG dat door verschillende klanten van Gate is aangeleverd en uit verschillende bronnen afkomstig is.

Gegeven de operatie en de veiligheid van de LNG-installatie, en de contractuele consequenties indien wordt gekozen voor een andere aanpak, benadrukt Gate dat de hiervoor geschetste wijziging een onwenselijke situatie is en dat haar voorkeur uitgaat naar een situatie waarin zowel een systeemgebruiker als een LNG-beheerder dit verzoek kan doen. Gate stelt derhalve voor dit artikel aan te passen in die zin dat niet alleen de systeemgebruiker maar ook de LNG-beheerder de transmissiesysteembeheerder kan verzoeken het gas te bewerken conform het bepaalde in artikel 5.16. Op deze wordt er ook niet getornd aan het uitgangspunt van Stroom: geen beleidsmatige wijzigingen voor LNG- installaties.

Geschillen met systeembeheerder (artikel 8.25)

Artikel 8.25 is ook van toepassing op de LNG-beheerder; het kopje van dit artikel moet worden aangepast.

Ontheffing nieuwe infrastructuur (artikel 11.2)

In artikel 11.2 lid 1 is een verwijzing naar artikel 3.6 niet meer opgenomen terwijl dit een van de artikelen is waarvan Gate op dit moment is ontheven. Gaarne de verwijzing naar 3.6 opnieuw opnemen. Ook de verwijzing naar artikel 8.25 en artikel 8.26 (artikel 19 en 20 Gaswet) is komen te vervallen, hetgeen eveneens onwenselijk is.

Voorts is artikel 11.2 beperkter geformuleerd ten opzichte van artikel 18h Gaswet (alleen artikel 18h leden 1, 2 en 5 zijn overgenomen). Gate stelt voor om in ieder geval artikel 18h lid 3 alsnog op te nemen.

Ook dit artikel 11.2 is zo geredigeerd dat een deel van het huidige artikel 18h Gaswet niet meer in de wet is opgenomen; dit deel wordt waarschijnlijk in een AMvB opgenomen. Dit betekent onder meer dat de termijn waaraan de Minister zich dient te houden, is komen te vervallen, zo ook een indicatie over de voorschriften die de Minister kan verbinden aan de ontheffing. Gate meent dat dit niet een wenselijke ontwikkeling is en zou graag meer duidelijkheid willen.

Ten slotte, in artikel 11.2 lid 3 wordt verwezen naar artikel 17 van de verordening 714/2009; dit artikel 17 betreft nieuwe gelijkstroominterconnectoren. Het is de vraag of deze verwijzing juist is dan wel dit artikel op de juiste plaats is opgenomen.

Hoogachtend,

Dick Meurs
Managing director